

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра адвокатури

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Практикум з адвокатури»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Затверджено на засіданні
Вченої ради
протокол № ____ від 2021 р.

Ректор
_____ **Анатолій Гетьман**

Програма навчальної дисципліни «Практикум з адвокатури» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 08 «Право», спеціальності 081 «Право», Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 39 с.

Розробники:

Вільчик Тетяна Борисівна – докторка юридичних наук, професорка,
Качанов Євген Олександрович – кандидат юридичних наук, асистент

Затверджено на засіданні кафедри адвокатури
протокол № 13 від 17.06.2021 р.

Завідувачка кафедри адвокатури – Вільчик Тетяна Борисівна, докторка
юридичних наук, професорка

Оглав

1. Вступ	4
2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці).....	10
3. Зміст програми навчальної дисципліни	11
4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни	14
4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять.....	14
4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти.....	15
4.3. Освітні технології та методи навчання	15
4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни	16
4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	19
Додаток 1. Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни	32
Додаток 2. Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей.....	36
Додаток 3. Матриця зв'язків модулів навчальної дисципліни, результатів навчання та предметних компетентностей в програмі навчальної дисципліни	Error! Bookmark not defined. 39

1. Вступ

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета навчальної дисципліни – набуття студентами знань про практичні аспекти працевлаштування помічником адвоката; набуття статусу адвоката; порядок проходження стажування у адвоката; стратегічне планування адвокатської діяльності; документи, які підтверджують здійснення адвокатської діяльності; консультативна діяльність адвоката; організація роботи адвоката із надання послуг клієнтам, облік фінансових взаємовідносин: правові та організаційні аспекти; дисциплінарне провадження щодо адвоката; практичні аспекти захисту (самозахисту) прав адвоката; моделювання обшуку в робочому приміщенні адвоката; основи ораторського мистецтва адвоката.

Завдання:

засвоїти питання правового статусу й організації роботи помічника адвоката;

- набуття навичок з складання проектів документів, необхідних для подання до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури з метою складення кваліфікаційного іспиту адвоката;

- набуття навичок із проектування документів, які підтверджують здійснення адвокатської діяльності;

- набуття навичок із проголошення публічної промови адвоката у різних ситуаціях адвокатської діяльності;

- опанувати навички взаємодії адвоката із клієнтом, у тому числі консультування клієнта з різноманітних правових проблем;

- набуття навичок із самозахисту інтересів адвоката у дисциплінарному і кримінальному провадженнях;

- вивчити правові та організаційні аспекти організації роботи адвоката із надання послуг клієнтам, обліку фінансових взаємовідносин з клієнтом.

1.2. *Статус навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми:* за вибором студента.

1.3. *Пререквізити:* «Кримінальний процес», «Цивільний процес» (вивчаються у бакалавраті).

1.4. *Кореквізити:* «Професійна відповідальність правника», «Актуальні проблеми адвокатури», «Адвокат у кримінальному провадженні», «Міжнародні стандарти адвокатури», «Методика і тактика адвокатської діяльності».

1.5. *Постреквізити:* – .

1.6. *Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти:*

ПК–1. Здатність проводити дослідження окремих проблем організації роботи адвоката з різних видів адвокатської діяльності.

ПК – 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації щодо організації роботи адвоката по здійсненню різних видів адвокатської діяльності з офіційних та неофіційних, у тому числі цифрових джерел.

ПК–3. Здатність до адаптації та дії в складній і неочікуваній процесуальній ситуації, яка виникає під час організації роботи адвоката по здійсненню різних видів адвокатської діяльності.

ПК–4. Здатність приймати обґрунтовані рішення під час здійснення різних видів адвокатської діяльності.

ПК–5. Здатність ефективно спілкуватися з клієнтами, адвокатами, а також представниками інших професійних груп під час здійснення різних видів адвокатської діяльності (як-от експерти, свідки, перекладачі, інші учасники судового провадження).

ПК–6. Здатність бути лідером в команді адвокатів, стимулювати на досягнення спільної мети колег, брати на себе відповідальність за результат справи, в якій надається професійна правнича допомога.

ПК–7. Уміння розв'язувати конфліктні ситуації, які виникають під час здійснення різних видів адвокатської.

ПК–8. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач, які виникають під час надання професійної

правничої допомоги адвокатом клієнту, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

ПК – 9. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової ситуації по справі клієнта, якого представляє або захищає адвокат, а також під час організації роботи адвоката з різних видів адвокатської діяльності.

ПК – 10. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи під час організації роботи адвоката та здійснення різних видів адвокатської діяльності.

ПК – 11. Здатність ухвалювати рішення у складних справах під час здійснення різних видів адвокатської діяльності, що вимагають від адвоката системного, логічного та функціонального тлумачення норм матеріального і процесуального права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

ПК–12. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства під час здійснення різних видів адвокатської діяльності.

ПК– 13. Здатність застосовувати інструменти медіації та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду під час здійснення різних видів адвокатської діяльності.

ПК – 14. Здатність застосовувати комплексний підхід в оцінці змісту різних видів адвокатської діяльності.

ПК – 15. Здатність обґрунтовувати та мотивувати зміст обраної лінії захисту під час здійснення різних видів адвокатської діяльності, надавати розгорнуту юридичну аргументацію під час самозахисту власних професійних інтересів.

ПК – 16. Здатність критично оцінювати організацію роботи адвоката із здійснення різних видів адвокатської діяльності з точки зору їх доцільності та відповідності чинному законодавству і Правилам адвокатської етики.

ПК–17. Здатність розвивати та утверджувати найкращі правові та етичні стандарти адвокатської діяльності під час здійснення різних видів адвокатської діяльності.

ПК – 18. Здатність самостійно готувати проекти документів, які підтверджують повноваження адвоката у справі, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

ПК – 19. Здатність оцінювати результати здійснення різних видів адвокатської діяльності з точки зору їх відповідності міжнародним стандартам, прецедентам міжнародних юрисдикційних органів і кращим світовим практикам, прогнозувати позитивні й негативні тенденції розвитку справи.

ПК – 20. Здатність проголошувати публічні промови, застосовувати методи судової риторики, інструменти індивідуального консультування клієнта, інші спеціальні знання та навички під час здійснення різних видів адвокатської діяльності.

Експлікація загальних і спеціальних компетентностей визначається в карті предметних компетентностей (Додаток 1)

1.7. Перелік результатів навчання здобувача вищої освіти:

РН НД-1.1. Розуміти правові та організаційні аспекти правового статусу помічника адвоката та особи, яка має намір отримати доступ до професії адвоката.

РН НД-1.2. Здійснювати комплексний пошук правових позицій національних і міжнародних судів, проводити всебічне дослідження матеріалів справи й користуватися державними і недержавними інформаційними реєстрами під час здійснення різних видів адвокатської діяльності.

РН НД-1.3. Ухвалювати нестандартні рішення для досягнення позитивного процесуального результату під час здійснення різних видів адвокатської діяльності.

РН НД-1.4. Приймати обґрунтовані рішення під час здійснення різних видів адвокатської діяльності, які відповідають чинному законодавству і Правилам адвокатів етики.

РН НД-1.5. Проводити конструктивний діалог з клієнтами, адвокатами, а також представниками інших професійних груп під час здійснення різних видів адвокатської діяльності (як-от експерти, свідки, перекладачі, інші учасники судового провадження).

РН НД-1.6. Демонструвати навички роботи в команді з іншими адвокатами на досягнення спільної мети, вміти брати на себе відповідальність за результат справи під час здійснення різних видів адвокатської діяльності.

РН НД-1.7. Вирішувати конфліктні ситуації, які виникають під час здійснення різних видів адвокатської діяльності.

РН НД-1.8. Застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач, які виникають під час надання професійної правничої допомоги адвокатом клієнту, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

РН НД-1.9. Аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової ситуації по справі клієнта, якого представляє або захищає адвокат, а також під час організації роботи адвоката з різних видів адвокатської діяльності.

РН НД-1.10. Застосовувати сучасні правові доктрини та принципи під час організації роботи адвоката та здійснення різних видів адвокатської діяльності.

РН НД-2.1. Ухвалювати обґрунтовані рішення під час здійснення різних видів адвокатської діяльності, що вимагає від адвоката системного, логічного та функціонального тлумачення норм матеріального і процесуального права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

РН НД-2.2. Демонструвати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства під час здійснення різних видів адвокатської діяльності.

РН НД-2.3. Ефективно застосовувати інструменти медіації та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів під час здійснення різних видів адвокатської діяльності.

РН НД-2.4. Демонструвати системні знання принципів адвокатської етики, законодавства й підзаконних нормативних актів різної галузевої приналежності під час здійснення різних видів адвокатської діяльності.

РН НД-2.5. Наводити належні аргументи під час здійснення різних видів адвокатської діяльності, надавати розгорнуту юридичну аргументацію під час самозахисту власних професійних інтересів.

РН НД-2.6. Здійснювати періодичну оцінку ефективності організації роботи адвоката із здійснення різних видів адвокатської діяльності з точки зору їх доцільності та відповідності чинному законодавству і Правилам адвокатської етики.

РН НД-2.7. Ефективно застосовувати найкращі правові та етичні стандарти адвокатської діяльності під час обрання здійснення різних видів адвокатської діяльності.

РН НД-2.8. Вміти самостійно проектувати документи, які підтверджують повноваження адвоката у справі, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

РН НД-2.9. Оцінювати результати здійснення різних видів адвокатської діяльності з точки зору їх відповідності міжнародним стандартам, прецедентам міжнародних юрисдикційних органів і кращим світовим практикам, прогнозувати позитивні й негативні тенденції розвитку справи.

РН НД-2.10. Проголошувати публічні промови, застосовувати методи судової риторики, інструменти індивідуального консультування клієнта, інші спеціальні знання та навички під час здійснення різних видів адвокатської діяльності.

Експлікація результатів освоєння навчальної дисципліни і результатів навчання за спеціальністю і спеціалізацією визначається в карті результатів навчання, сформульованих у термінах компетентностей (Додаток 2)

1.1. Модулі програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Початок адвокатської діяльності: правові та організаційні аспекти.

Модуль 2. Здійснення основних видів адвокатської діяльності: практичні аспекти.

Експлікація модулів компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни визначається у матриці зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями (Додаток 3).

2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці)

Курс	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Дидактична структура та кількість годин
Кількість кредитів ЄКТС: 4 Кількість модулів*: 2 Загальна кількість годин: 120 Тижневих годин: 4	Рівень освіти – другий (магістерський) Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність – 081 «Право»	Модуль 1 Лекції: 8 Практичні/семінарські заняття/ колоквіум: 8 Самостійна робота: 32 Модуль 2 Лекції: 12 Практичні/семінарські заняття/колоквіум: 12 Самостійна робота: 48 Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік).

* рекомендується: не більше 2-3 модулів для навчальних дисципліни, які вивчаються один семестр; не більше 4-6 модулів для навчальних дисциплін, які вивчаються два семестри.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Початок адвокатської діяльності: правові та організаційні аспекти.

Практичні аспекти працевлаштування помічником адвоката. Юридичні аспекти укладення трудової угоди з адвокатом. Роль Ради адвокатів регіону. Права та обов'язки помічника адвоката. Зобов'язання з дотримання адвокатської таємниці та їх забезпечення. Обрахування стажу роботи.

Набуття статусу адвоката. Подання документів до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури для складання кваліфікаційного іспиту. Порядок допуску до складення кваліфікаційного іспиту для набуття права на заняття адвокатською діяльністю. Процедура складення кваліфікаційного іспиту адвоката. Методика оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту. Заявлення відводу членам кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури. Порядок та строки оскарження рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про відмову видачі свідоцтва про складення кваліфікаційного іспиту. Модельне засідання кваліфікаційної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону.

Порядок проходження стажування у адвоката. Нормативне та локальне регулювання порядку проходження стажування у адвоката. План стажування у адвоката. Взаємовідносини керівника стажування та стажера: правові та організаційні аспекти. Відповідальність адвоката за дії стажера. Оцінка результатів стажування у адвоката. Звільнення від проходження стажування. Звітність стажера адвоката; складення проекту звітних документів стажера адвоката.

Стратегічне планування адвокатської діяльності. Обрання організаційно-правової форми здійснення адвокатської діяльності. Особливості реєстрації адвоката-ФОП. Вимоги та технічні характеристики приміщення для здійснення адвокатської діяльності. Постановка на облік до органів ДПС України, обрання системи оподаткування та звітність адвоката. Банківське обслуговування та організаційні внески на здійснення адвокатської діяльності.

Пошук клієнтів та реклама, сучасний технологічний та етичний аспект; регламентація відповідних дій у ПАЕ. Обрання економічної моделі відносин адвоката з клієнтом (абонентське обслуговування чи надання правничої допомоги в межах однієї справи.

Документи, які підтверджують здійснення адвокатської діяльності.
Договір про надання професійної правничої допомоги: форма та зміст договору про надання професійної правничої допомоги, його правова природа. Підстави для відмови адвоката в укладенні договору з клієнтом. Особливості абонентських договорів про надання професійної правничої допомоги. Підстави припинення договору про надання професійної правничої допомоги та його правові наслідки. Процедура розірвання договору про надання професійної правничої допомоги. Ордер адвоката, порядок його оформлення та використання, електронний ордер. Довіреність як документ, що підтверджує повноваження адвоката. Особливості укладання і використання довіреності на представництво юридичних осіб.

Модуль 2. Здійснення основних видів адвокатської діяльності: практичні аспекти.

Консультативна діяльність адвоката. Перша зустріч адвоката з клієнтом: правові і психологічні аспекти. Організаційні, етичні та психологічні аспекти здійснення консультування адвокатом клієнтів. Проведення адвокатом інтерв'ю клієнта. Збір та аналіз інформації під час проведення консультативної роботи; робота адвоката із документами клієнта. Методи оцінки адвокатом обставин справи або проблемної ситуації клієнта при здійсненні консультативної роботи. Вироблення правової позиції під час надання консультації адвокатом клієнту. Адвокатське досьє, умови ведення та обліку. Порядок складання адвокатського досьє. Проблеми ознайомлення адвоката із матеріалами справи.

Організація роботи адвоката із надання та оплати його послуг клієнтом: правові та організаційні аспекти. Взаємовідносини адвоката з

клієнтом (етичні, психологічні та правові аспекти). Відповідальність адвоката перед клієнтом. Крива вдячності клієнта. Адвокатський запит: форма і зміст. Складання та направлення адвокатських запитів. Відповідальність за ненадання відповіді на запит адвоката. Фіксація порушень з боку осіб, які зобов'язані надати інформацію за адвокатським запитом. Гонорар адвоката: поняття, різновиди, структура, міжнародні стандарти та національне правове регулювання. Принцип розумності гонорару адвоката на прикладах рішень Європейського суду з прав людини. Порядок обчислення, обґрунтування та документального оформлення розміру гонорару адвоката. Підстави для зміни розміру гонорару, порядок сплати та умови повернення гонорару. Фактичні витрати адвоката при надання послуг клієнту: види та порядок їх фіксації; документи, що підтверджують фактичні витрати адвоката. Практика Верховного Суду щодо розміру та порядку відшкодування витрат на професійну правничу допомогу.

Дисциплінарне провадження щодо адвоката. Стадії дисциплінарного провадження щодо адвоката. Розгляд скарг (заяв) кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури щодо адвокатів. Заявлення відводу членам кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури. Представництво адвоката під час дисциплінарного провадження. Процедура розгляду дисциплінарної справи кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та види стягнень. Порядок оскарження рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури. Аналіз практики кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури. Модельне засідання дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

Практичні аспекти захисту (самозахисту) прав адвоката. Моделювання обшуку в робочому приміщенні адвоката. Порушення прав і гарантій адвокатів під час здійснення ними професійної діяльності: аналіз практики. Захист професійних прав адвокатів та реалізації гарантій адвокатської діяльності органами адвокатського самоврядування. Обов'язок дотримання адвокатом його професійних обов'язків та гарантії його забезпечення. Практичні

рекомендації щодо захисту (самозахисту) прав адвоката: (1) у разі проведення обшуку у адвоката або у його клієнта та тимчасового доступу до речей і документів; (2) у випадку недопуску адвоката до участі у слідчій дії, в якій його участь є обов'язковою; (3) у зв'язку із незаконним розголошенням, витребуванням та вилученням документів, пов'язаних зі здійсненням адвокатської діяльності; (4) за умови незаконного залучення адвоката до участі у оперативно-розшуковій діяльності; (5) у зв'язку із порушенням адвокатської таємниці та конфіденційності побачення адвоката з клієнтом; (6) у разі незаконного проникнення у офіс адвоката; (7) під час порушення прав адвоката при оголошенні йому підозри; (8) у випадку незаконного затримання адвоката; (9) у разі порушення вимог Закону про повідомлення регіональної ради адвокатів про необхідність виїзду її представника для участі у слідчих та інших процесуальних діях з метою захисту прав і інтересів адвоката, тощо.

Моделювання обшуку в робочому приміщенні адвоката.

Основи ораторського мистецтва адвоката. Мовний імідж адвоката: вимоги ділового етикету та Правил адвокатської етики. Базові техніки ораторського мистецтва адвоката. Загальні вимоги до промови адвоката в суді; Універсальна структура виступу адвоката. Підготовка адвоката до виступу в суді: етапи та основні методи. Виступ адвоката із захисною промовою у кримінальному судочинстві: правові та організаційні аспекти. Виступ адвоката у судовому засіданні по цивільній справі: правові та організаційні аспекти. Виступ адвоката в адміністративному суді: правові та організаційні аспекти. Виступ адвоката у справі про адміністративні правопорушення: правові та організаційні аспекти. Вироблення навичок публічної промови адвоката на прикладі судової справи.

4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять

Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять:

- форми організації освітнього процесу: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи;

- види навчальних занять: лекції, практичні заняття, індивідуальні заняття, консультації.

4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота – вид поза аудиторної роботи навчального характеру, яка спрямована на вивчення програмного матеріалу навчального курсу. Під час самостійної роботи студент має самостійно опрацювати конспекти лекцій, рекомендовану літературу, нормативні акти, матеріали емпіричних досліджень до тем, що виносяться на практичні заняття.

Формами самостійної роботи студентів є: індивідуальна підсумкова письмова робота; доопрацювання матеріалів лекції; робота в інформаційних мережах; наукове повідомлення з вузькоспеціальною проблематикою; підготовка тематичних презентацій; підготовка та публікація наукових статей, тез тощо; розробка схем, таблиць з тем початкової дисципліни; анотування наукових статей і монографій; здійснення аналізу законопроектів та змін законодавства.

Самостійна робота студентів полягає у вивченні додаткової навчальної, наукової літератури, ознайомленні із законодавством про адвокатуру та адвокатську діяльність інших країн, вивченні судової практики, аналізуванні актів «м'якого права» Ради Європи, рішень Європейського суду з прав людини. Самостійна робота призначена для поглиблення знань студентів із тем, що передбачені навчальною дисципліною.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у НМК з навчальної дисципліни «Практикум з адвокатури» та НЕЙКу з навчальної дисципліни «Практикум з адвокатури».

4.3. Освітні технології та методи навчання

- освітні технології: проблемного навчання, контекстного навчання, студентоцентроване навчання, аудіо-візуальні технології, наукові дискусії, інтерактивні технології, ІТ-технології тощо;

- методи навчання: поєднання словесних, наочних та практичних методів, метод проблемного викладання, прес-конференції, ділові ігри, мозкові штурми, моделювання професійних ситуацій, кейс-метод, метод дискусії, круглий стіл тощо.

4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Адвокатська деонтологія» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль				Самостійна робота студентів	Підсумкова оцінка знань (диференційований залік)
Модуль № 1		Модуль № 2			
п/з, с/з	колоквіум	п/з, с/з	колоквіум		
30 max	10 max	30 max	10 max	20 max	max 100

Критерії оцінювання результатів навчання:

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Індивідуальна підсумкова письмова робота	Max 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	15	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.

	10	<p>Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками.</p> <p>Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки.</p> <p>При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.</p>
	5	<p>Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи.</p> <p>Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків.</p> <p>При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.</p>
	Min 0	<p>Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки.</p> <p>При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації.</p> <p>Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.</p>
Диференційований залік	100	<ol style="list-style-type: none"> 1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
	90	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	85	<ol style="list-style-type: none"> 1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.
зараховано		

		3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	75	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	70	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	60	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.
не зараховано	55	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Висновок № (2013) 16 Консультативної ради європейських суддів «Про відносини між судьями та адвокатами»: прийнятий на 14-му пленарному засіданні КРЕС 13-15 листопада 2013 р. м. Страсбург. URL: [http://rszs.court.gov.ua/userfiles/KRES% 20Vusnovok.pdf](http://rszs.court.gov.ua/userfiles/KRES%20Vusnovok.pdf).
2. Господарський кодекс України від 16.03.2003 р. № 436-IV (27.02.2021 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1996 р. №

1798-XII (ред. від 16.08.2020 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>

4. Європейська угода про осіб, що беруть участь у процесі Європейського суду з прав людини від 05.03.1996 р. № 994_324. (Ратифікована Україною від 23.06.2004 р.). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_324#Text

5. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства, прийнятий делегацією 12-ти країн-учасниць на пленарному засіданні у Страсбурзі в жовтні 1988 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_343#Text

6. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 р. № 5076-VI (ред. від 03.07.2020 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>

7. Закон України «Про безоплатну правову допомогу» від 02.06.2011 р. № 3460-VI (ред. від 18.07.2020 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text>

8. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 №1402-VIII (ред. від 10.12.2020 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>.

9. Інструкція з діловодства у регіональних органах адвокатського самоврядування, затверджена наказом Заступника Голови Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України В.А. Гвоздія від 20 червня 2013 р. №32/1/3-13. URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/inshidokumenty/2013.06.20-instrukciya-z-dilovodstba.pdf>

10. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. № 2747-IV (ред. від 11.04.2021 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>

11. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 - 212-24) від 07.12.1984 р. №80731-X (ред. від 23.04.2021 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

12. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
13. Кримінальний кодекс України від 05.04.2003 р. № 2341-III (ред. від 23.04.2021р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
14. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 року № 4651 -VI (ред. від 17.03.2021 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
15. Модельні правила незалежності та взаємовідносин адвоката: Адвокат майбутнього. URL: <http://tomorrowlawyer.org/wp-content/uploads/2017/.pdf>
16. Моріс проти Франції (Morice v. France) : рішення Європейського Суду з прав людини від 23 квітня 2015 р. URL: <https://cedem.org.ua/library/rishennya-velykoyi-palaty-yespl-u-spravi-moris-proty-frantsiyi/>
17. Національна стратегія у сфері прав людини: затв. Указом Президента України від 25 серпня 2015 р., № 501/2015. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/501/2015>.
18. Основні положення про роль адвокатів: прийняті VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам 01.08.1990 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_835#Text
19. Питання оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 18.04.2012 р. № 305. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/465-2014-п#Text>
20. Положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, затверджене рішенням звітно-виборного з'їзду адвокатів України 9 червня 2017 р. URL: <https://vkdkka.org/wp-content/uploads/2017/11/PolojennyaProVKDKA2017.pdf>
21. Положення про Вищу ревізійну комісію адвокатури, затверджене Установчим з'їздом адвокатів України від 17.11.2012 р. URL: https://uba.ua/documents/doc/polozhennja_vrka.pdf

22. Положення про внески на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування (нова редакція), затверджене рішенням Ради адвокатів України від 03.02.2017 р. № 4 (зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України 13.10.2018 р. № 176). URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pologennya/2018-10-13-polozhennya-176_5c3709045642e.pdf

23. Положення про комісію з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги, затверджене рішенням Ради адвокатів України від 15.12.2017 № 281. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr281871-17#Text>

24. Положення про Комітет захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності, затверджене рішенням Ради адвокатів України № 182 від 27.07.2013 р. (зі змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України № 181 від 25.10.2014 р.). URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/pologennya/2014.10.25-pologennya-181.pdf>

25. Положення про організацію та порядок проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, затверджене рішенням Ради адвокатів України від 01.06.2018 р. № 80 (зі змінами та доповненнями, внесеними Рішенням Ради адвокатів України від 17.11.2020 р. № 121). URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pologennya/2020-11-17-polozhennya-121_5fc64e07e0a02.pdf

26. Положення про ордер на надання правничої (правової) допомоги у новій редакції, затверджене рішенням Ради адвокатів України від 12.04.2019 р. № 41 (із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 17.11.2020р. № 118). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr041871-19#Text>

27. Положення про помічника адвоката, затверджене рішенням Ради адвокатів України від 25.09.2015 р. № 113 (із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 25.07.2018 р. № 109). URL :

https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pologennya/2018-07-25-polozhennya-109_5b597bee364e2.pdf

28. Положення Про порядок прийняття та розгляду скарг щодо неналежної поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, затверджене Рішенням РАУ від 30 серпня 2014 р. №120 (зі змінами та доп.). URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pologennya/2019-02-14-polozhennya-6_5cee816a86403.pdf.

29. Положення про Раду адвокатів України, затверджене Установчим З'їздом адвокатів України 17.11.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001418-12#Text>

30. Порядок ведення Єдиного реєстру адвокатів України, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 17.12.2012 р. № 26 (із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України № 109 від 25.07.2018 р.). URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2018-07-25-poryadki-109_5b597b1f8c28b.pdf

31. Порядок допуску до складення кваліфікаційного іспиту, порядок складення кваліфікаційного іспиту та методика оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту для набуття права на заняття адвокатською діяльністю в Україні, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 17 грудня 2013 року № 270 (зі змінами, внесеними рішеннями Ради адвокатів України від 14 лютого 2020 року № 28). URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2020-02-14-poryadki-28_5e5d2a24c9799.pdf

32. Порядок і умови укладення контрактів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі, та договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 11.01.2011 року №8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8-2012-п#Text>

33. Порядок інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або

застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 р. №1363. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-p#Text>

34. Порядок обробки персональних даних у базах персональних даних, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 16.11.2017 р. № 218. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2017-11-16-poryadki-250_5a449b1c28668.pdf

35. Порядок оформлення головою ради адвокатів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя або уповноваженою радою члена ради адвокатів матеріалів про адміністративні правопорушення, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 17.12.2012 р. № 27 (Із змінами, внесеними згідно з Рішенням Ради адвокатів № 238 від 19.11.2013р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr027871-12#Text>

36. Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України (нова редакція), затверджений рішенням Ради адвокатів України від 21.09.2019 р. № 111. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2019-09-21-poryadki-111_5db2d7f00ffe2.pdf

37. Правила адвокатської етики, затвержені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 2017 р. 9 червня 2017 р., зі змінами затвердженими З'їздом адвокатів України 15 лютого 2019 р. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2017-06-09-pravila-2017_596f00dda53cd.pdf.

38. Принципи Міжнародної асоціації юристів (ІВА) щодо поведінки в соціальних мережах для юридичних професій: прийняті 24 травня 2014 року Міжнародною асоціацією юристів.

39. Програма проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, затверджена рішенням Ради адвокатів України № 72 від 21.09.2020 р. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/programi/2020-09-21-programi-72_5fc64626951c3.pdf

40. Програма складання кваліфікаційного іспиту, затверджена рішенням Ради Адвокатів України № 113 від 21.09.2019 р. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/programi/2019-09-21-programi-113_5dad5355b8c5.pdf

41. Регламент Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 4-5.07.2014 р. № 78. (із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 17.12.2015 р. №163). URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/reglamenti/2015-12-17-reglamenti-163_567da39598745.pdf

42. Регламент Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 16.02.2013 р. №77 (із змінами, внесеними рішенням Ради адвокатів України від 15.11.2019 р. № 148). URL: <http://vkdk.org/reglament-kdk-regionu/>

43. Регламент Ради Адвокатів України, затверджений рішенням Ради адвокатів України від 30.08.2014 р. № 115. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/MUS32341?an=1&ed=2020_06_18

44. Рекомендації (2000) 21 Комітету міністрів державам-учасницям Ради Європи про свободу здійснення професійних адвокатських обов'язків: прийняті Комітетом міністрів Ради Європи на 72-й зустрічі заступників міністрів 25.10.2000 р. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/R_2000_21_2000_10_25.pdf

45. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Тау проти Румунії» (заява № 56280/07) від 23 липня 2019 р. URL: <https://www.echr.com.ua/translation/sprava-tau-proti-rumuni%D1%97-tekst-rishennya/>.

46. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Університет Вроцлава та Польщі проти Урядової агенції з досліджень» (Uniwersytet Wrocławski and Poland v REA (“Об’єднані справи C-515/17 P і C-561/17 P”) від 4 лютого 2020 р. URL: <https://www.echr.com.ua/chi-vtrachaye-advokat-svoyu-nezalezhnist-chitayuchi-lekci%D1%97-kliyentu-abo-dekilka-sliv-pro-sudovu-sistemu-yes/>.

47. Рішення Ради адвокатів України № 103 від 16.02.2013 року «Про розмежування юрисдикцій кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури та рад адвокатів Києва та Київської області». URL: http://raro.in.ua/attachments/article/496/zbirka_rishen.pdf

48. Рішення Ради адвокатів України № 183 від 27.07.2013 року «Про затвердження Порядку дій з питань забезпечення гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів» (Порядок дій з питань забезпечення гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів). URL: http://raro.in.ua/attachments/article/496/zbirka_rishen.pdf

49. Рішення Ради адвокатів України № 215 від 27.09.2013 року «Про прийняття радами адвокатів регіонів рішень про видачу свідоцтв про право на заняття адвокатською діяльністю особам, які звернулися до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури із заявою про допуск до складання кваліфікаційного іспиту у період з 16.08.2012 р. до 16.02.2013 р.». URL: http://raro.in.ua/attachments/article/496/zbirka_rishen.pdf

50. Рішення Ради адвокатів України № 221 від 27.09.2013 р. «Про затвердження роз'яснення щодо сплати щорічних внесків адвокатів, які змінили адресу робочого місця». URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/rozyasnennya/2013.09.27-rozyasnennya-221.pdf>

51. Рішення Ради адвокатів України № 227 від 27.09.2013 р. «Про затвердження роз'яснень стосовно стажу роботи у галузі права для осіб, які отримали вищу юридичну освіту». URL: http://raro.in.ua/attachments/article/496/zbirka_rishen.pdf

52. Рішення Ради адвокатів України № 25 від 17.12.2012 р. «Про встановлення плати за складання кваліфікаційного іспиту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr025418-12#Text>

53. Рішення Ради адвокатів України № 45 від 16.02.2017 р. «Про особливості участі адвокатів, адвокатських бюро та об'єднань у відносинах

фінансового моніторингу». URL:
http://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2017-02-04-r-shennya-rau-45_58b820b727365.pdf

54. Рішення Ради адвокатів України № 7 «Про затвердження роз'яснень стосовно роботи помічника адвоката за трудовим договором (контрактом)» від 27.09.2013 р. URL:
https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2016-03-17-r-shennya-rau-7_56eac5731ca07.pdf

55. Рішення Ради адвокатів України № 74 від 27.07.2013 р. «Про забезпечення дотримання прав адвокатів, які здійснюють безоплатну вторинну правову допомогу». URL:
https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2019-06-26-r-shennya-rau-74_5d3ad49947cf7.pdf

56. Рішення Ради адвокатів України №249 «Про надання роз'яснень щодо видачі посвідчення адвоката України особі, яка склала присягу адвоката України та щодо випуску посвідчення адвоката України нового зразка». URL:
<https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/rishennya/2013.11.19-rishennya-249.pdf>

57. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III (ред. від 01.01.2021 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>

58. Хартія основоположних принципів європейської юридичної професії: прийнята Радою адвокатських асоціацій та правничих товариств Європи (The Council of Bars and Law Societies of Europe (CCBE) 25 листопада 2006 р. URL:
http://qala.org.ua/wp-content/uploads/2017/03/Hartiya_brenduvannya.pdf.

59. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV (ред. від 01.01.2021 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

60. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV (ред. від 13.08.2020 р.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>

Література

Основна література

1. Vilchik Tetyana. Duties of a Lawyer to a Court and to a Client. 2018. Russian Law Journal. Vol. 6 (4). P. 62-99. Skopus & Web of Science / URL: <https://doi.org/10.17589/2309-8678-2018-6-4-62-99>
2. Бакаянова Н.М. Основи адвокатури України: функціональні та організаційні аспекти: монографія. Одеса: Юридична література, 2017. 357 с.
3. Бірюкова А. М. Адвокатура України в умовах глобалізації: монографія К.: Алерта, 2018. 424 с.
4. Вільчик Т. Б. Відповідальність адвоката перед клієнтом: напрями гармонізації законодавства України до європейських стандартів. *Форум права: електрон. наук. фахове вид.* 2016. № 1. С. 30–36.
5. Вільчик Т. Б. Функції інституційної адвокатури. *Форум права.* 2017 р. Вип. № 2. С. 24–29. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2017_2_6.pdf
6. Вільчик Т.Б. Конституційне право на правову допомогу адвоката у країнах Європейського Союзу та в Україні : монографія. Харків: Право, 2015. 400 с.
7. Вільчик Т.Б. Системи безоплатної правової допомоги у країнах Європейського Союзу. *Порівняльно-аналітичне право.* 2015. № 4. http://pap-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/07/4_2015.pdf#page=414
8. Джабурія О. О. Адвокатське бюро як організаційна форма адвокатської діяльності. *Підприємництво, господарство і право.* 2019. № 9. С. 281-286.
9. Заборовський В. В. Правовий статус адвоката в умовах становлення незалежної адвокатури України: монографія. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 900 с. С. 345.
10. Зейкан Я. П. Адвокат: кримінальні справи : метод. поради : у 2 ч. Київ : Дакор, 2012. 728 с.
11. Зейкан Я. П. Адвокат: цивільні справи : метод. поради. К. : Дакор : Світ книг, 2012. 688 с.
12. Зейкан Я. П. Настільна книга адвоката у кримінальній справі. Київ: Дакор, 2016. 640 с.

13. Зейкан Я. П., Лисак О. М., Рябець Н. М. Адвокатська техніка (підготовка до процесу і методики переконання). Київ: Дакор, 2020. 618 с.
14. Іваницький С.О. Теоретичні основи організації адвокатури в Україні: принципи та система: Монографія. Київ: Інтерсервіс, 2017. 800 с.
15. Мірило правовладдя: доповідь, ухвалена Венеційською Комісією на 106-му пленарному засіданні (Венеція, 11-12 березня 2016 року)/ за ред. С.П. Головатого. USAID, видання українською, червень 2017. URL: http://newjustice.org.ua/wp-content/uploads/2017/09/Rule_of_Law_Checklist_UKR.pdf
16. Овчаренко О.М. Принцип верховенства права у цивільному судочинстві: погляд адвоката. Право України. 2021. № 11. С. 209-233.
17. Організація адвокатури та адвокатська діяльність: навч. посіб. для підгот. до комплекс. іспиту. Право. 2021 р. С. 448.
18. Організація адвокатури та адвокатська діяльність: навч. посіб. для підгот. до комплекс. іспиту / [І.В.Назаров, Т.Б.Вільчик, О.М. Овчаренко та ін.]. Харків: Право, 2019. 352 с.
19. Пономаренко Д. В. Тактичні питання захисту в кримінальному провадженні. Київ: Фенікс. 2018. 158 с.
20. Святоцька В. О. Стандарти організації та професійної діяльності адвокатури: порівняльно-правове дослідження: монографія. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2019. 480 с.

Додаткова література

1. Ivan V. Nazarov, Olena M. Ovcharenko, Yana O. Kovalyova, Yulia O. Remeskova. Independence of an advocate in disciplinary proceedings: a comparative approach with a focus on Ukrainian experience. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*. Volume IX, Issue 2(40), Spring 2019. С. 603-615.
2. Адвокатура України : Збірник нормативно-правових актів / Г.В. Барабаш, Ю.М. Крамаренко, О.С. Тарасенко, С.А. Шалгунова, О.В. Шамара / За заг. ред. Шалгунової С.А. Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. 236 с.

3. Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів: підручник / за ред. Н.Ю. Голубєвої. Одеса: Фенікс, 2021. 344 с.
4. Бакаянова Н. М. Чесність та добропорядна репутація адвоката. *Вісник Одеської адвокатури*. Спеціальний випуск. 2019. № 3. С. 5-10. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12061/Bakaianova%20Visnik%20adv.pdf?sequence=1>
5. Волошина Л. Розголошення адвокатської таємниці як підстава юридичної відповідальності адвоката. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 6. С. 211-215
6. Дроздов О. Сучасні тенденції розвитку кримінального процесу України (за матеріалами практики Європейського суду з прав людини). *Право України*. 2017. № 12. С. 102-116.
7. Дэвид Майстер, Чарльз Грин, Роберт Галфорд. Советник, которому доверяют. Москва, Издательство «Манн, Иванов и Фебер», 2009. 139 с.
8. Криміналістична адвокатологія (технологія захисту у кримінальному провадженні України) : навч.-метод. посібник / Р.В. Комісарчук. Одеса.: Видавничий дім «Гельветика», 2018. – 184 с.
9. Лубяна К. Методика діяльності адвоката під час спрощеного позовного провадження у цивільному судочинстві України. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 11. С. 36-42. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/11/7.pdf>.
10. Молло М. Правила адвокатской профессии во Франции (1842 г.). Перевод с французского / М. Молло М.: Издание Н.П. Шубинского, 1894. 98 с.
11. Моторигіна М. Г. Сторона захисту в судовому провадженні у першій інстанції: монографія за наук. ред. д.ю.н., проф. О. В. Капліної. Харків: Оберіг. 2018. 306 с.
12. Нестор Н.В. Запровадження медіації в кримінальному процесі України: проблеми теорії і практики. Київ: Алерта, 2018. 182 с.
13. Основи ораторського мистецтва юриста. Навчально-методичний посібник-практикум (галузь знань 08 Право, спеціальність 081 Право) / уклад.: В.Д. Гапотій, О.О. Куліда. Мелітополь.: ФОП Однорог Т.В., 2018. 110 с.

14. Паляничко Д. Криміналістичні основи адвокатського розслідування. URL:<http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/11144/PALIANYCHKO%20D%20H.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

15. Погорецький М. А., Сергеева Д. Б. Тактика захисника: поняття, зміст та місце в системі криміналістичної тактики. *Вісник кримінального судочинства*. 2016. № 2 С. 113-123. URL: http://vkslaw.knu.ua/images/verstka/2_2016_Sergeeva.pdf

16. Слива Л. Стратегія та тактика консультативної діяльності адвоката. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 9. С. 286-293. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/9/50.pdf>.

17. Тітко І. А. Нормативне забезпечення та практика реалізації приватного інтересу в кримінальному процесі України: монографія / наук. конс. О. В. Капліна. Харків: Право, 2015. 448 с.

Хмелевська Н. В. Стратегія забезпечення правової допомоги адвокатом в кримінальному провадженні. *Вісник Академії адвокатури України*. 2015. Т. 12, № 2. С. 194-201. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vaau_2015_12_2_26

Інтернет-ресурси:

1. Блог Олександра Пономаренка – <http://advokatponomarenko.blogspot.com/>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського – <http://nbuv.gov.ua>
3. Офіційний сайт Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua>
4. Офіційний сайт Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури – <http://vkdk.org>
5. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України – <http://kmu.gov.ua>
6. Офіційний сайт Міністерства юстиції України – <http://minjust.gov.ua>
7. Офіційний сайт Національної асоціації адвокатів України – <http://www.unba.org.ua/>
8. Переклади практики ЄСПЛ – <http://espch.kau.in.ua/perekladi-praktiki-esp/>
9. Українська Фундація правової допомоги – <http://ulaf.org.ua/>
10. Практика ЄСПЛ. Український аспект – <https://www.echr.com.ua/>.

СЕНМК:

http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&layout=category&task=category&id=56&Itemid=151

Додаток 1

Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни

Шифр та назва компетентностей за спеціальністю і/або спеціалізацією	Шифр та назва компетентностей з навчальної дисципліни
ЗК – загальні (універсальні) компетентності. (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни
ЗК – 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.	ПК–1. Здатність проводити дослідження окремих проблем організації роботи адвоката з різних видів адвокатської діяльності. ПК – 18. Здатність самостійно готувати проекти документів, які підтверджують повноваження адвоката у справі, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості. ПК – 10. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи під час організації роботи адвоката та здійснення різних видів адвокатської діяльності.
ЗК–3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ПК – 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації щодо організації роботи адвоката по здійсненню різних видів адвокатської діяльності з офіційних та неофіційних, у тому числі цифрових джерел. ПК – 9. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової ситуації по справі клієнта, якого представляє або захищає адвокат, а також під час організації роботи адвоката з різних видів адвокатської діяльності. ПК-12. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства під час здійснення різних видів адвокатської діяльності. ПК – 19. Здатність оцінювати результати здійснення різних видів адвокатської діяльності з точки зору їх відповідності міжнародним стандартам, прецедентам міжнародних юрисдикційних органів і кращим світовим практикам, прогнозувати позитивні й негативні тенденції розвитку справи.

ЗК–4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	ПК–3. Здатність до адаптації та дії в складній і неочікуваній процесуальній ситуації, яка виникає під час організації роботи адвоката по здійсненню різних видів адвокатської діяльності. ПК – 14. Здатність застосовувати комплексний підхід в оцінці змісту різних видів адвокатської діяльності. ПК – 8. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач, які виникають під час надання професійної правничої допомоги адвокатом клієнту, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.
ЗК–7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	ПК–4. Здатність приймати обґрунтовані рішення під час здійснення різних видів адвокатської діяльності. ПК – 11. Здатність ухвалювати рішення у складних справах під час здійснення різних видів адвокатської діяльності, що вимагають від адвоката системного, логічного та функціонального тлумачення норм матеріального і процесуального права, а також розуміння особливостей практики їх застосування. ПК – 15. Здатність обґрунтовувати та мотивувати зміст обраної лінії захисту під час здійснення різних видів адвокатської діяльності, надавати розгорнуту юридичну аргументацію під час самозахисту власних професійних інтересів.
ЗК–8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).	ПК–5. Здатність ефективно спілкуватися з клієнтами, адвокатами, а також представниками інших професійних груп під час здійснення різних видів адвокатської діяльності (як-от експерти, свідки, перекладачі, інші учасники судового провадження). ПК – 20. Здатність проголошувати публічні промови, застосовувати методи судової риторики, інструменти індивідуального консультування клієнта, інші спеціальні знання та навички під час здійснення різних видів адвокатської діяльності.
ЗК1.2. Здатність оцінювати та підтримувати якість результату професійної і соціальної діяльності.	ПК – 16. Здатність критично оцінювати організацію роботи адвоката із здійснення різних видів адвокатської діяльності з точки зору їх доцільності та відповідності чинному законодавству і Правилам адвокатської етики.
ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.	ПК – 17. Здатність розвивати та утверджувати найкращі правові та етичні

	стандарти адвокатської діяльності під час здійснення різних видів адвокатської діяльності.
ЗК1.4. Здатність здійснювати медіацію в професійній діяльності.	ПК – 13. Здатність застосовувати інструменти медіації та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду під час здійснення різних видів адвокатської діяльності. ПК–7. Уміння розв’язувати конфліктні ситуації, які виникають під час здійснення різних видів адвокатської.
ЗК1.5. Здатність до лідерства, відповідальності, ухвалення неупереджених і вмотивованих рішень.	ПК–6. Здатність бути лідером в команді адвокатів, стимулювати на досягнення спільної мети колег, брати на себе відповідальність за результат справи, в якій надається професійна правнича допомога.
СК – фахові компетентності за спеціальністю (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	
СК–1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв’язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.	ПК – 8. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв’язання складних задач, які виникають під час надання професійної правничої допомоги адвокатом клієнту, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.
СК–3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.	ПК – 9. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової ситуації по справі клієнта, якого представляє або захищає адвокат, а також під час організації роботи адвоката з різних видів адвокатської діяльності.
СК–5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.	ПК–1. Здатність проводити дослідження окремих проблем організації роботи адвоката з різних видів адвокатської діяльності. ПК – 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації щодо організації роботи адвоката по здійсненню різних видів адвокатської діяльності з офіційних та неофіційних, у тому числі цифрових джерел.
СК–6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.	ПК–4. Здатність приймати обґрунтовані рішення під час здійснення різних видів адвокатської діяльності. ПК – 15. Здатність обґрунтовувати та мотивувати зміст обраної лінії захисту під час здійснення різних видів адвокатської діяльності, надавати розгорнуту юридичну аргументацію під час самозахисту власних

	професійних інтересів.
СК–7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.	ПК-12. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства під час здійснення різних видів адвокатської діяльності.
СК–8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.	ПК–7. Уміння розв'язувати конфліктні ситуації, які виникають під час здійснення різних видів адвокатської. ПК – 13. Здатність застосовувати інструменти медіації та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду під час здійснення різних видів адвокатської діяльності.
СК–9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.	ПК–3. Здатність до адаптації та дії в складній і неочікуваній процесуальній ситуації, яка виникає під час організації роботи адвоката по здійсненню різних видів адвокатської діяльності.
СК–10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.	ПК – 11. Здатність ухвалювати рішення у складних справах під час здійснення різних видів адвокатської діяльності, що вимагають від адвоката системного, логічного та функціонального тлумачення норм матеріального і процесуального права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.
СК–11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.	ПК – 16. Здатність критично оцінювати організацію роботи адвоката із здійснення різних видів адвокатської діяльності з точки зору їх доцільності та відповідності чинному законодавству і Правилам адвокатської етики. ПК – 20. Здатність проголошувати публічні промови, застосовувати методи судової риторики, інструменти індивідуального консультування клієнта, інші спеціальні знання та навички під час здійснення різних видів адвокатської діяльності.
СК–12. Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.	ПК–6. Здатність бути лідером в команді адвокатів, стимулювати на досягнення спільної мети колег, брати на себе відповідальність за результат справи, в якій надається професійна правнича допомога. ПК – 17. Здатність розвивати та утверджувати найкращі правові та етичні стандарти адвокатської діяльності під час здійснення різних видів адвокатської діяльності.
СК–15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.	ПК – 18. Здатність самостійно готувати проекти документів, які підтверджують повноваження адвоката у справі, враховуючи вимоги щодо їх законності,

	обґрунтованості та вмотивованості.
СК –1.4. Здатність застосовувати наукові принципи юридичного менеджменту та прийняття управлінських рішень у сфері юридичної діяльності.	ПК–5. Здатність ефективно спілкуватися з клієнтами, адвокатами, а також представниками інших професійних груп під час здійснення різних видів адвокатської діяльності (як-от експерти, свідки, перекладачі, інші учасники судового провадження). ПК – 10. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи під час організації роботи адвоката та здійснення різних видів адвокатської діяльності.
СК – 1.5. Здатність вирішувати колізійні проблеми правового регулювання суспільних відносин.	ПК – 14. Здатність застосовувати комплексний підхід в оцінці змісту різних видів адвокатської діяльності.
СК – 1.6. Здатність демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів (правотворчості, законодавчої техніки, техніки створення корпоративних актів, юридичних документів, систематизації юридичних актів, юридичного письма та юридичної термінології тощо).	ПК – 19. Здатність оцінювати результати здійснення різних видів адвокатської діяльності з точки зору їх відповідності міжнародним стандартам, прецедентам міжнародних юрисдикційних органів і кращим світовим практикам, прогнозувати позитивні й негативні тенденції розвитку справи.

Додаток 2

Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей

Шифр та назва РН за спеціальністю і/ або спеціалізацією	Модуль НД	Шифр та назва РН з навчальної дисципліни
ПРН – результати навчання за спеціальністю /спеціалізацією (обрати результати навчання згідно зі змістом навчальної дисципліни)		Результати навчання з навчальної дисципліни
ПРН-3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.	№1	РН НД-1.1. Розуміти правові та організаційні аспекти правового статусу помічника адвокат та особи, яка має намір отримати доступ до професії адвоката. РН НД-1.2. Здійснювати комплексний пошук правових позицій національних і міжнародних судів, проводити всебічне дослідження матеріалів справи й користуватися державними і недержавними інформаційними реєстрами під час здійснення різних видів адвокатської діяльності.
ПРН-6. Обґрунтовано	№1	РН НД-1.4. Приймати обґрунтовані

формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.		рішення під час здійснення різних видів адвокатської діяльності, які відповідають чинному законодавству і Правилам адвокатів етики.
ПРН-7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.	№1	РН НД-1.5. Проводити конструктивний діалог з клієнтами, адвокатами, а також представниками інших професійних груп під час здійснення різних видів адвокатської діяльності (як-от експерти, свідки, перекладачі, інші учасники судового провадження). РН НД-1.6. Демонструвати навички роботи в команді з іншими адвокатами на досягнення спільної мети, вміти брати на себе відповідальність за результат справи під час здійснення різних видів адвокатської діяльності.
ПРН-9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.	№1	РН НД-1.7. Вирішувати конфліктні ситуації, які виникають під час здійснення різних видів адвокатської.
ПРН-10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.	№1	РН НД-1.8. Застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач, які виникають під час надання професійної правничої допомоги адвокатом клієнту, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.
ПРН-12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.	№1	РН НД-1.9. Аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової ситуації по справі клієнта, якого представляє або захищає адвокат, а також під час організації роботи адвоката з різних видів адвокатської діяльності.
ПРН-14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.	№1	РН НД-1.10. Застосовувати сучасні правові доктрини та принципи під час організації роботи адвоката та здійснення різних видів адвокатської діяльності.
ПРН 1.4. Характеризувати особливості інноваційної діяльності та інноваційного менеджменту у правовій сфері.	№ 1	РН НД-1.3. Ухвалювати нестандартні рішення для досягнення позитивного процесуального результату під час здійснення різних видів адвокатської діяльності.
ПРН-3. Проводити збір, інтегрований аналіз та	№2	РН НД-2.1. Ухвалювати обґрунтовані рішення під час здійснення різних видів

узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.		адвокатської діяльності, що вимагає від адвоката системного, логічного та функціонального тлумачення норм матеріального і процесуального права, а також розуміння особливостей практики їх застосування. РН НД-2.2. Демонструвати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства під час здійснення різних видів адвокатської діяльності.
ПРН-6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.	№ 2	РН НД-2.4. Демонструвати системні знання принципів адвокатської етики, законодавства й підзаконних нормативних актів різної галузевої приналежності під час здійснення різних видів адвокатської діяльності.
ПРН-14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.	№2	РН НД-2.5. Наводити належні аргументи під час здійснення різних видів адвокатської діяльності, надавати розгорнуту юридичну аргументацію під час самозахисту власних професійних інтересів. РН НД-2.6. Здійснювати періодичну оцінку ефективності організації роботи адвоката із здійснення різних видків адвокатської діяльності з точки зору їх доцільності та відповідності чинному законодавству і Правилам адвокатської етики.
ПРН-15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.	№ 2	РН НД-2.7. Ефективно застосовувати найкращі правові та етичні стандарти адвокатської діяльності під час обрання здійснення різних видів адвокатської діяльності. РН НД-2.8. Вміти самостійно проектувати документи, які підтверджують повноваження адвоката у справі, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.
ПРН-17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.	№ 2	РН НД-2.9. Оцінювати результати здійснення різних видів адвокатської діяльності з точки зору їх відповідності міжнародним стандартам, прецедентам міжнародних юрисдикційних органів і кращим світовим практикам, прогнозувати позитивні й негативні тенденції розвитку справи.
ПРН - 1.1. Визначати індикатори якості й ефективності юридичної	№ 2	РН НД-2.3. Ефективно застосовувати інструменти медіації та інші правові

